

Europa 2020-strategins regionala förankring

Förord

”Europa 2020” utgör sedan juni 2010 EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi. Syftet med strategin är att förbättra förutsättningarna för full sysselsättning samt hållbar tillväxt för alla till år 2020. En lokal och regional förankring av Europa 2020-strategins mål och intentioner är helt avgörande för ett framgångsrikt genomförande av strategin. Kopplingen mellan den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning och de regionala utvecklings- och strukturfondsprogrammen är mycket betydelsefull för att strategins målsättningar ska kunna uppnås i Sverige. Det är därför angeläget att det finns ett kontinuerligt och ökat samspel mellan den nationella nivån och de regionala nivåerna.

I denna rapport kartläggs för första gången hur 13 av de regionala samverkansorganen i Sverige arbetar för att genomföra EU:s tillväxtstrategi, vilka utmaningar man stöter på och vilket ytterligare stöd som behövs för att genomförandet ska bli framgångsrikt och målen kunna uppnås till år 2020.

Rapporten är skriven av Christina Hansen, inom ramen för Yrkehögskolans utbildning EU-projektsamordnare vid Mölndals Vuxenutbildning, i samarbete med SKL:s internationella sektion. De slutsatser som presenteras är författarens egna och speglar inte nödvändigtvis förbundets ställningstaganden. Vår förhoppning är att rapporten skall vara en resurs för de som vill lära sig mer om Europa 2020-strategins genomförande på regional nivå i Sverige. Vi hoppas även att den ska vara till hjälp för kommuner, landsting och regioner när de på hemmaplan ska genomföra strategin i Sverige.

Stockholm i februari 2013

Jerker Stattin

Chef för internationella sektionen

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	6
1.1 Syfte och frågeställningar	6
1.2 Metod och genomförande	7
1.3 Avgränsning	7
Bakgrund	8
2.1 Flernivåförankring.....	9
2.2 Förankring av Europa 2020-strategin i Sverige	9
2.3 Regional utveckling i Sverige	10
2.4 Vilka förutsättningar styr den regionala utvecklingsstrategin?	11
Resultat	12
3.1 <i>Var i processen kring den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är regionerna i arbetet med Europa 2020-strategin?</i>	12
3.1.1 Alla regionförbund har processat Europa 2020-strategin i sin RUS ..	12
3.1.2 Europa 2020-målen är realistiska på nationell och regional nivå	12
3.2 <i>Hur arbetar regionerna för att uppfylla Europa 2020-målen i regionala utvecklingsstrategin (RUS)?</i>	13
3.2.1 Lokalt/regionalt perspektiv i arbetet med regionala utvecklingsstrategin	13
3.2.2 Europa 2020-strategin integrerad i regionala utvecklingsstrategin	14
3.2.3 Flernivåperspektiv	14
3.2.4 En del regioner organiserade i RUS målområden	15
3.2.5 Ingen kommunikationsplan Europa 2020-strategin till medborgarna.	15
3.2.6 Tuffa utmaningar, fler indikatorer regionalt	16
3.2.7 Fortsatt analysarbete med indikatorerna 2013	16
3.3 <i>Vad är mervärdet för regionen att arbeta med Europa 2020-strategin?</i> 17	
3.3.1 Riktmärke och draghjälp för samverkan, mål och ambitioner	17
3.4 <i>Vad är framgångsfaktorn & hinder för att genomföra RUS?</i>	17
3.4.1 Fokusering, regionalt respektive politiskt ledarskap	17
Reflektioner & rekommendationer	19
Referenser	22

Sammanfattning

Rapporten ”Europa 2020-strategins regionala förankring” är en kartläggning bland 13 kommunala samverkansorgan (regionförbund) i Sverige. Syftet är att beskriva och analysera det regionala utvecklingsarbetet samt attityden till att genomföra ”Europa 2020-strategin - en smart och hållbar tillväxt för alla” bland Sveriges 13 kommunala samverkansorgan. Kartläggningen ger generella svar på följande huvud- och delfrågor enligt nedan:

- 1) Var i processen kring den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är regionerna i arbetet med Europa 2020-strategin?
 - Är Europa 2020 målen realistiska?
- 2) Hur arbetar regionerna för att uppfylla Europa 2020 målen i den regionala utvecklingsstrategin, RUS?
 - Vilket perspektiv är utgångspunkten i processarbetet med RUS? (EU 2020 vs regionalt/lokalt)
 - I vilken utsträckning anpassas de åtta indikatorerna, från EU 2020 resp. nationella nivå i RUS?
 - Skiljer man på strategins indikatorer vilka kan påverkas direkt resp. indirekt regionalt och kommunalt?
 - Hur byggs förankringen hos medborgaren i regionen – Finns det en kommunikationsplan där Europa 2020-strategin lyfts fram?
- 3) Vad är mervärdet för regionen att arbeta med Europa 2020-strategin?
- 4) Vad är framgångsfaktorn respektive hinder för att genomföra RUS?

Samtliga regionförbund har processat Europa 2020-strategin i samband med revisionen av den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Arbetet har skett enligt flernivåprincipen dvs. en samverkansprocess med utgångspunkt av deltagande från alla nivåer i och utanför regionen och med de givna planeringsförutsättningar som finns via direktiv, policys mm. från EU, regeringen, den regionala utvecklingsstrategin samt kommunernas översiktsplaner. Cirka hälften av de svarande uppger att RUS kommer att beslutas av regionstyrelsen och eller fullmäktige under 2013.

Genomgående betraktas EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi som en integrerad del av regionens egna RUS. Attityden till Europa 2020-strategin är positiv och man betraktar den som realistisk i målsättningar med utgångspunkt av regionens förutsättningar både regionalt och nationellt.

RUS-processen sker i samtliga regioner med utgångspunkt i regionens förutsättningar dvs. med ett lokalt perspektiv. I detta sammanhang utgör Europa 2020-strategin ett stöd, ett ramverk att förhålla sig till för att definiera och fastställa realistiska regionala målsättningar. Att omformulera EU:s och de nationella indikatorerna är ett utmanande arbete då det saknas bra statistikunderlag på regional basis. Samtliga intervjuade säger att statistik och analysarbetet kommer att fortgå under 2013. Här finns uttryckligen ett behov av stöd från SKL att driva frågan om behovsanpassat statistikunderlag genom samtal och påtryckning på den nationella nivån. Konstruktiva förslag har framkommit där regionerna ser en utveckling av statistikjämförelser med övriga regioner i Sverige. Europa 2020-strategin är målstyrd och i genomförande och uppföljningshänseende är det av stort värde att man utvecklar statistiken för att använda det som ett realistiskt uppföljningsinstrument på regional basis.

Europa 2020-strategins mervärde är att den hjälper regionen att göra rätt saker och är en bra förklaringsmodell för att kommunicera sambanden mellan regionen, den nationella nivån och EU. För att lyckas med genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin krävs förändringskompetens, regionalt samt politiskt ledarskap, fokusering, prioritering, och målmedvetenhet. Utmaningarna med RUS-arbetet är bl.a. den kommande partnerskapsöverenskommelsen, programskrivningarna och genomförandet av dessa.

Rekommendationen till den nationella nivån är att stödja och agera kring regioners önskan om utökad dialog och samordning i bl.a. den stundande partnerskapsöverenskommelsen. Vidare, utveckla stödet till den lokala och regionala nivån för bättre statistikunderlag som hjälp i regionernas uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin. Rekommendationen till SKL är att fortsätta på den inslagna goda vägen med konstruktiva dialogmöten och utvärdera möjligheten för en regional jämförande statistik i likhet med t.ex. Öppna jämförelser¹.

¹ SKL:s hemsida, http://www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajokforelser

Inledning

I rapporten ”EU i lokalpolitiken”² av Linda Nyberg, undersöks sambandet mellan EU och den kommunalpolitiska vardagen. Uttrycket ”60 % ” används i olika sammanhang för att tydliggöra EU:s påverkan på svenska kommuner, landsting och regioner, dvs. 60 % av alla beslut tagna i kommunfullmäktige har en direkt eller indirekt koppling till och påverkas av EU. Generellt visar Nybergs rapport att EU-medlemskapet har både en begränsande och samtidigt möjliggörande påverkan. Dels nya lagar och regler som sätter ramarna, samtidigt som svenska kommuner, landsting och regioner dels har tillgång till nya resurser och kunskapsplattformar för att utveckla verksamheten.

Nybergs rapport avslutas med ett antal reflektioner och rekommendationer av frågor att bevaka. Dels avser det sammanhållningspolitikens utveckling dvs. frågan om hur stor del av EU:s budget som skall fördelas till strukturfonderna, dels betydelsen att bevaka det lokala och regionala intresset i genomförandet av EU:s tillväxtstrategi, ”Europa 2020 - en smart och hållbar tillväxt för alla”. I Europa 2020-strategin uttrycks det tydligt att lokala och regionala myndigheter är viktiga samarbetspartners för ett lyckat genomförande av strategins målsättningar. Mot bakgrund av detta resonemang är syftet med kartläggningen att beskriva och analysera det regionala arbetet för genomförandet av ”Europa 2020-strategin - en smart och hållbar tillväxt för alla”.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med kartläggningen ”Europa 2020-strategins regionala förankring” är att beskriva och analysera det regionala utvecklingsarbetet samt attityden till att genomföra ”Europa 2020-strategin - en smart och hållbar tillväxt för alla” bland Sveriges 13 kommunala samverkansorgan. Kartläggningen ger generella svar på följande huvud- och delfrågor enligt nedan:

- 1) Var i processen kring den regionala utvecklingsstrategin(RUS) är regionerna i arbetet med Europa 2020-strategin?
 - Är Europa 2020 målen realistiska? (Ja/Nej/Vet ej)
- 2) Hur arbetar regionerna för att uppfylla Europa 2020-målen i den regionala utvecklingsstrategin, RUS?
 - Vilket perspektiv är utgångspunkten i processarbetet med RUS? (EU 2020 vs regionalt och lokalt)
 - I vilken utsträckning anpassas de åtta indikatorerna, från EU 2020 resp. nationella nivån i RUS? (Helt/Delvis/Inte alls)

² Källa: Nyberg, Linda, statsvetare Lunds Universitet i samarbete med SKL i skrift ”EU i lokalpolitiken”- En undersökning av dagordningar från kommuner, landsting och regioner, 2010.

- Skiljer man på strategins indikatorer vilka kan påverkas direkt resp. indirekt regionalt/kommunalt? (Ja/Nej/Vet ej)
 - Hur byggs förankringen hos medborgaren i regionen – Finns det en kommunikationsplan där Europa 2020-strategin lyfts fram? (Ja/Nej)
- 3) Vad är mervärdet för regionen att arbeta med Europa 2020-strategin?
- 4) Vad är framgångsfaktorn respektive hinder för att genomföra RUS?

1.2 Metod och genomförande

Undersökningen baseras delvis på deskresearch via regionens hemsida, avseende den regionala utvecklingsstrategins (RUS) och Europa 2020-strategins status. För att bättre tolka, få mer inblick och uppdatering av regionens arbete har informationen från regionernas hemsidor kompletterats med 13 djupintervjuer per telefon. Med stöd av en frågeguide har sonderande djupintervjuer genomförts per telefon under perioden 4 december – 17 december 2012. Intervjuerna har tagit 20-70 minuter i anspråk. Målgruppen har varit; fem regiondirektörer, fem regionutvecklings-, respektive tre internationellt ansvariga på regionförbunden. Intervjupersonerna har kontaktats per telefon och mail med beskrivning av undersökningens syfte. Stödjande frågor till huvudfrågeställningarna framgår under syfte och frågeställningar samt i rapporten under sektion ”resultat”. Intervjuszvaren behandlas anonymt i rapporten. Målgruppens sammansättning speglar en bild som har giltighet och tillförlitlighet i en ny kartläggning med samma syfte och målsättning.

Presenterat material under rubriken bakgrund bygger dels på research från hemsidor och skrifter utgivna av bl.a. SKL, Regeringskansliet samt Regionkommittén, dels på samtal med handläggare Helena Gidlöf, Sektionen för Tillväxt och samhällsbyggnad samt Karin Flordal, Internationella sektionen, båda på Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

1.3 Avgränsning

Sedan 2011 finns fyra självstyrelser samt 13 kommunala samverkansorgan med ansvar för regional utveckling i 17 av Sveriges 21 län. För de övriga fyra länen har länsstyrelsen ansvaret för den regionala utvecklingsstrategin och infrastruktur.

Med beaktande av instruktioner från utbildningen ”EU projektsamordnare” och LIA praktik, inkluderande rapportskrivning, så avgränsas undersökningen till att enbart studera Sveriges 13 kommunala samverkansorgan. Ytterligare skäl för att studera samverkansorganen är att några regioner är relativt nybildade och har en kortare historik och erfarenhet att integrera EU i sitt arbete. Att inleda en kartläggning av Sveriges regioner bland dessa ger en bra bild av attityden till Europa 2020-strategin bland Sveriges 13 kommunala samverkansorgan. Rapporten behandlar inte frågeställningar och diskussionen kring regionreformen, ej heller sammanhållningspolitikens utveckling dvs. frågan om hur stor del av EU:s budget som skall fördelas till strukturfonderna.

Bakgrund

Europa 2020-strategin ”Europa 2020³ – en strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”, antogs i juni 2010 och är en fortsättning på Lissabonstrategin⁴. Från de globala resonemangen om världens mest konkurrenskraftiga ekonomi och på grund av effekterna av den finansiella krisen 2008 ersattes Lissabonstrategins målbilder med tydligare mål och definierade indikatorer i Europa 2020. Strategin omfattar tre huvudområden: smart tillväxt, hållbar tillväxt och tillväxt för alla. Inom dessa gäller fem mål och åtta indikatorer. Med lärdomen av finanskrisen så vill EU, med tillväxtstrategin, etablera en beredskap bland medlemsstaterna, (MS) för att hantera liknande kriser och situationer samt komma tillrätta med en del strukturella svagheter bland MS.

Europa 2020 bildar grund för svenska regeringens nationella tillväxtprogram. EU-kommissionen har uppmanat alla nationella, regionala och lokala organ att agera inom sina respektive behörighetsområden för att bidra till utformningen av de nationella tillväxtprogrammen samt genomförandet av dessa. I april varje år skickar MS sina nationella reformprogram⁵ (NRP) till kommissionen och redogör för bl.a. den nationella förankringen av Europa 2020-strategin. Sveriges NRP 2012 är en uppdatering av 2011 års NRP baserat på regeringens förslag till åtgärder och reformambitioner i 2012 års budget- och vårproposition. I NRP 2012 finns regeringens svar på EU-kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2011 avseende finanspolitiken, hushållens stigande huspriser och ökande skuldsättning samt arbetsmarknadsåtgärder bland unga och utsatta grupper.

Europa 2020's tre huvudområden berör:

Smart tillväxt	kunskap och innovation
Hållbar tillväxt	grönare och mer konkurrenskraftig ekonomi
Tillväxt för alla	hög sysselsättning och sammanhållning

För huvudområdena har EU angett fem mål och åtta indikatorer. Därefter har den svenska regeringen skärpt indikatorerna i det nationella tillväxtprogrammet. Smart tillväxt omfattar sysselsättning, utbildning, forskning & innovation vilka kvantifieras genom fyra indikatorer. För hållbar tillväxt är det, energi & klimat med tre indikatorer. Tillväxt för alla omfattar social delaktighet och fattigdom med en indikator. En förklarande bild för Sverige vs EU framgår av figur 9:1.

³ Källa: EU Kommissionen, Europa 2020 strategin, http://ec.europa.eu/europe2020/index_sv.htm

⁴ Källa: EU Kommissionen, Lissabonstrategin,

http://ec.europa.eu/sverige/news/topics/euissues/news_date_785_sv.htm, 2012-12-11

⁵ Källa: NRP, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_sweden_en.pdf

	5 Mål	8 Indikatorer EU	8 Indikatorer Sverige
Smart tillväxt	Sysselsättning <ul style="list-style-type: none"> 20-64 år 	75 procent	Väl över 80 procent
	Utbildning <ul style="list-style-type: none"> Minska Drop - Outs⁶ Öka avslutad högre utbildning, 30-34 år 	10 procent 40 procent	10 procent 40-45 procent
	Fol <ul style="list-style-type: none"> Andel av BNP 	3 procent	4 procent
Hållbar tillväxt	Energi & klimat <ul style="list-style-type: none"> Minskade utsläpp av växthusgaser Förnybar energi EU, andel förnybar energi Sv minst x% Ökad energieffektivitet EU, minskad energi intensitet Sv 	20 procent 20 procent 20 procent	40 procent 50 procent 20 procent
	Social delaktighet	20 miljoner färre fattiga	Minskning av andelen kvinnor och män utanför arbetsmarknaden (utom heltidsstuderande) samt andelen långtidsarbetslösa, långtidsjukskrivna väl under 14 procent senast 2020
	Tillväxt för alla		

Figur 9:1 Källa: EU kommissionen⁷

2.1 Flernivåförankring

Genom vitboken⁸ om flernivåstyrelse så presenterar Regionkommittén⁹ det politiska projektet att ”bygga Europa i partnerskap” som innebär att myndigheter, organisationer och berörda intressenter bjuds in och deltar i en allmän konsultation där parterna för fram sina åsikter och synpunkter om hur ett flernivåstyrelse ska se ut. Flernivåstyrelse sker, när alla nivåer; lokal, regional, nationell och överstatlig nivå samarbetar i partnerskap och ansvaret delas upp mellan nivåerna så att beslut tas på ett demokratiskt och legitimt sätt.

2.2 Förankring av Europa 2020-strategin i Sverige

Hur har då strategin förankrats i Sverige? Den presenterades i Sverige i juni 2010, när Regionförbundet Sörmland stod som värd för en konferens, vilken arrangerades tillsammans med Regeringskansliet och EU-kommissionen. I november 2012 arrangerades en uppföljning i Stockholm med temat ”Europa 2020 - Verktöget ut ur krisen?”. På samma sätt som i Nyköping diskuterades strategin med företrädare från den regionala, lokala samt nationella och EU-nivån. Konferensen är ett exempel på

⁶ Drop Outs är andelen 18-24 åringar som inte avslutat gymnasiestudier och som inte studerar.

⁷ Källa: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/targets_sv.pdf.

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_sv.htm

⁸ Källa: ”Regionkommitténs vitbok om flernivåstyrelse”, CONST-IV-020

⁹ Källa: Regionkommittén hemsida, <http://cor.europa.eu/sv/Pages/home.aspx>

samverkan mellan EU-kommissionen i Sverige, SKL samt regeringskansliet för att kommunicera strategins betydelse i Sverige. Om Europa 2020-strategin ska lyckas så måste alla nivåer i samhället engageras och involveras. I Nyköping diskuterades hur strategin ska förverkligas och i Stockholm genomförandet för att uppnå strategins konkreta mål. För de förtroendevalda representanterna var det en inspirationsrik dag med nya insikter och argument att ta med sig hem i det regionala arbetet. I diskussionerna ställdes frågor som t.ex. vilken politik som behövs ute i landet och vilka stöd och resurser som behövs från nationell nivå. Konferensdagen¹⁰ avslutades med tematiska, parallella seminarier kring svenska och internationella ”goda exempel” för respektive område i strategin; ”Smart – forskning och innovation, Hållbarhet - miljö och klimat och Social – Integration och socialt ansvar”. Några sammanfattande ord för konferensdagen den 22 november 2012 i Stockholm fångar diskussionen bland deltagarna t.ex. behovet av; ”EU budgetens modernisering, fokus, förenkling, krav på att leverera resultat, Triple Helix och fler kompetensplattformar, ägarskap och egenmakt samt samarbete över nationsgränserna.”

2.3 Regional utveckling i Sverige¹¹

Riksdagen ersatte 2008 den tidigare regionala utvecklingspolitiken från 2001 med en regional tillväxtpolitik i Sverige. Målet med tillväxtpolitiken är att samla utvecklingskraft i hela Sverige med stöd av stärkt regional och lokal konkurrenskraft. De vanligaste politikområdena för att driva regional utveckling framåt är näringslivsutveckling inklusive turism och landsbygd vidare transport och kommunikationer, arbetsmarknad, kultur, miljö, utbildning och sist men inte minst innovationssystem och sammanhållningspolitik.

Sedan 2011 ligger ansvaret för regional utveckling på fyra självstyrelseorgan, 13 kommunala samverkansorgan och fyra länsstyrelser. Det här är aktörer med skilda villkor, dels finansiellt och dels i det politiska ansvaret. De kommunala samverkansorganens verksamhet gäller huvudsakligen regional utveckling och man har förutom sitt statliga uppdrag även andra medlemsfinansierade uppdrag. Samverkansorganen leds av indirekt valda politiker från sina medlemmar kommun och landsting. De medverkande kommunala samverkansorganen i denna rapport framgår i grönt i bild 10:1 nedan.

Regionförbund

Blekinge
Dalarna
Gävleborg
Jämtland
Jönköpings län
Kalmar län
Sörmlands Län
Södra Småland
Uppsala Län
Värmland
Västerbotten
Örebro
Östman

Blå	Län	
Rosa	Självstyrelse	
Grönt	Samverkansorgan	

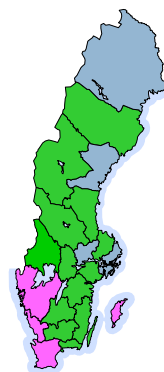

Bild 10: Källa: SKL skrift ”Regioner runt hörnet”

¹⁰ Källa: SKLs hemsida
http://www.skl.se/vi_arbetar_med/eu/seminarier_och_konferenser/europa-2020-konferens-22-nov-2012

¹¹ Källa: SKLs skrift Regioner runt hörnet, 2010, ISBN 978-91-7164-562-3

Enligt lagen (2002:34)¹² om samverkansorgan i länen kan ett kommunalförbund, som har samtliga kommuner i länet som medlemmar och där även landstingen kan ingå, utgöra ett samverkansorgan. Det regionala utvecklingsansvaret¹³ innebär i korthet följande att:

- arbeta fram och fastställa en strategi för utvecklingen i länet
- samordna insatser för att genomföra strategin
- besluta om hur medel för regionalt tillväxtarbete ska användas
- följa upp, utvärdera och redovisa resultaten av tillväxtarbetet till regeringen
- utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram
- upprätta och fastställa länsplaner för transportinfrastruktur
- upprätta och genomföra kompetensplattformar

2.4 Vilka förutsättningar styr den regionala utvecklingsstrategin?

De kommunala samverkansorganen, regionförbunden, har att utgå från ett antal planeringsförutsättningar för att fullfölja sitt regionala utvecklingsansvar. Det är direktiv, policys, underlagsmaterial mm. som man ska förhålla sig till. På EU nivå; Europa 2020-strategin, på den nationella nivån; Regeringens mål och inriktning för den regionala tillväxtpolitiken¹⁴; de visions- och identitetsstrategier som regionen själva utarbetar samt kommunernas översiktsplaner. Den regionala utvecklingsstrategin anger de mål och inriktningar och prioriteringar som är viktiga för det regionala tillväxtarbetet. Utvecklingsstrategin knyter samman alla planeringsprocesser för att nå målen en hållbar regional tillväxt och den ska underlätta samverkansprocesserna med aktörer såväl inom som utanför länet samt på regional, nationell och europeisk nivå. Tidigare kallades den för regionalt utvecklingsprogram (RUP) av regeringen. För att tydliggöra den strategiska dimensionen beslutade regeringen 2010 att döpa om det till regional utvecklingsstrategi (RUS). Viktigast är att regeringen vill understryka långsiktigheten i den regionala utvecklingen.

I det följande redovisas resultaten av telefonintervjuer med regionutvecklingsansvariga och hur arbetet med Europa 2020-strategin samt regionala utvecklingsstrategin (RUS) utvecklas och var regionen befinner sig i detta arbete.

¹² Källa: Lag om samverkansorgan i länen ((2002:34) <https://lagen.nu/2002:34>

¹³ Källa: Förordning 2007:713, http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Forordning-2007713-om-regio_sfs-2007-713/SKLs_hemsida
http://www.skl.se/vi_arbetar_med/demos/samhallsorganisation/regionfragan/fragor-och-svar-om-regionfragan

¹⁴ Förordningar inom den regionala tillväxtpolitiken, Regeringens hemsida, <http://www.regeringen.se/sb/d/9724/a/91349>

Resultat

3.1 Var i processen kring den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är regionerna i arbetet med Europa 2020-strategin?

3.1.1 Alla regionförbund har processat Europa 2020-strategin i sin RUS

Samtliga regionförbund har processat Europa 2020-strategin i samband med revisionen av den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Cirka hälften (6/13) av de svarande uppger att RUS kommer att beslutas av regionstyrelsen fullmäktige under 2013. För Blekinge under Q1- 2013; Gävleborg, Jönköping Q2 – 2013 samt Jämtland, Västerbotten och Värmland tas regionsstyrelsebeslut under Q3 – 2013. (Notera att det är cirka uppgifter). Flera regionförbund kommunicerar den regionala utvecklingsstrategin som ”Värmlandsstrategin, Sörmlandsstrategin, Dalastrategin, Blekingestrategin etc.

Bland några regioner kommuniceras regionalt utvecklingsprogram (RUP) fortfarande. Det beror på att regionerna redan var klara med det regionala utvecklingsprogrammet för den kommande verksamhetsperioden, när regeringen, 2010, beslutade att kalla det för regional utvecklingsstrategi (RUS) istället. Av skäl som enkelhet och tydlighet kommunicerar därför några regionförbund regionalt utvecklingsprogram (RUP) fortfarande, för att de berörda i regionen skall veta vilket strategidokument det avser.

”- Det är vårt andra regionala utvecklingsprogram (RUP) och vi har ett omfattande arbete bakom oss. Den blev antagen i våras och nu jobbar vi fram olika insatsprogram för respektive område. Handlingsplanen har fått mycket uppmärksamhet. Det är tydligheten i Europa 2020-strategin som vi kan fånga in i RUP och nu vet vi vad som ska göras för att bygga dialog i nästa steg.” (Chef Internationell samverkan)

Europa 2020-strategins presentation 2010 i kombination med regeringens beslut att benämna det regional utvecklingsstrategi RUS innebar för några yngre regionförbund att det regionala utvecklingsarbetet tog en annan inriktning.

”- När Europa 2020-strategin dök upp i medvetande världen och vi läste inriktningstexten så insåg vi att vi måste lägga om regionsstrategin. Så idag bygger den mycket på EU:s 2020-mål.” (Regionutvecklingsansvarig)

3.1.2 Europa 2020-målen är realistiska på nationell och regional nivå

på EU nivå	5 Ja	6 Tveksam	2 Vet ej	av 13
på Nationell nivå	13 Ja			

på Regional/lokal nivå 13 Ja

När det gäller realistiska mål på nationell respektive regional nivå så är alla, 13 svarande för 13 kommunala samverkansorgan, ense om att samtliga EU mål är realistiska. Dock menar några regionförbund att det är viktigt att dra lärdom av Lissabonstrategin, som inte lyckades ute i Europa, att vi nu tar med oss riktlinjerna in i det regionala arbetet. Samtidigt flaggar några intervjupersoner för risken att vara i projektfällan – dvs. vi är och har varit beroende av projektpengarna och det kan lätt permanentas till en naturlig verklighet. En regiondirektör menar att om projekt medel inte tilldelas tillräckligt så är man inte rustad för det regionalt och lokalt. Sålunda finns det ett beroende av resurser för att nå målen.

På frågan om man tycker att Europa 2020 målen är realistiska på EU nivå svarar mindre än hälften ”Ja” (5/13), cirka hälften (6/13) svarar ”Tveksam” och några har ”ingen uppfattning” (2/13). Några menar att tillväxt för alla är en svepande formulering och uttrycker tveksamhet till att EU klarar fattigdomsmålet om 20 miljoner färre fattiga i Europa. Flera som svarat ”Tveksam” menar att ju längre bort det är från den egna vardagen desto svårare att ha en tydlig ståndpunkt. Flera tycker att de inte har den ingående kunskapen som krävs för att lämna ett sant svar i intervjun. Några ställer sig frågande till den finansiella osäkerheten på världsmarknaden och menar att med den begynnande varselvåg som nu råder så känns det osäkert för 2013. En regiondirektör kommenterar bl.a. tveksamhet i målet 75 procents sysselsättning för de forna Öststatsländerna. Några intervjupersoner nämner tveksamhet till måluppfyllelse för energi & klimat målen på EU- nivå.

3.2 Hur arbetar regionerna för att uppfylla Europa 2020-målen i regionala utvecklingsstrategin (RUS)?

3.2.1 Lokalt/regionalt perspektiv i arbetet med regionala utvecklingsstrategin

Genomgående uttrycker alla regioner att arbetet utgår från det regionala och lokala perspektivet när den regionala utvecklingsstrategin processas fram. Europa 2020-strategin är ramverket och processarbetet sker med ett brett perspektiv där de regionala och lokala livsförhållandena spåras in i den regionala utvecklingsstrategin. Samtliga uttrycker att de regionala och lokala förutsättningarna styr och ett flertal beskriver mer ingående vilka strategiska dokument regionen förhåller sig till i processarbetet.

”- I grunden har det varit det regionala arbetet där vi har en öppen process och succesivt trattar ned den regionala utvecklingsstrategin. I varje steg kopplar till EU 2020-strategin och analyserar i vilken mån RUS har en överenskommelse med EU-2020 strategin.” (Regiondirektör)

”- Regionen har haft en mycket tydlig strategi för att arbeta ut RUS paketet. Vi har processat med stöd av strategidokumentet från EU respektive nationella nivån och utformningen har skett på den lokala nivån. Ett målmedvetet arbete med handlingsplan och målformuleringar för att mobilisera kraften i regionen. Hela paketeringen har främst utgått från det lokala perspektivet.” (Internationell utvecklingsansvar)

En regionutvecklingsansvarig uttrycker att det är ett tjänstemannaansvar att utgå från Europa 2020 när det gäller sin regionala utvecklingsstrategi.

”-Vi har inte använt uttrycken direkt från EU 2020-strategin i vår regionala utvecklingsstrategi. Sedan gäller det att formulera det så tydligt som möjligt i RUS.”(Regionutvecklingsansvarig)

3.2.2 Europa 2020-strategin integrerad i regionala utvecklingsstrategin

Samtliga intervjuade säger att Europa 2020-strategin finns som en integrerad del av den regionala utvecklingsstrategin. Alla har på olika sätt processat Europa 2020 i den regionala utvecklingsstrategin. Det intressanta är att strategin uttrycks som ett stöd, en utgångspunkt, en referensram till RUS. I ett par fall hade regionförbundet redan lagt den regionala utvecklingsprogramplanen (RUP) när Europa 2020 presenterades vilket resulterade i en revidering som beaktar Europa 2020-strategin. För t. ex Södra Småland har regionala utvecklingsprogrammet formen av ett strategiskt dokument där Europa 2020-strategin finns invävd i målsättningarna.

I Sörmland har två års processarbete med RUS, utvecklats från ett visionsdokument till en konkret ”Sörmlandsstrategi” där regionen hela tiden har relaterat till Europa 2020-strategin.

Flera uttrycker att Europa 2020-strategin är en katalysator för en mognadsprocess i RUS arbetet. Revideringsarbetet sker genom förankring och dialog med olika aktörer. Arbetet sker i en process med brett partnerskap med offentliga myndigheter, lokalt, regionalt och nationellt samt med det civila samhället, universitet, högskola mm.

”- Efter två års arbete antogs RUS i förra veckan. Vi är i en övergångsfas där den förra var mer ett visionsdokument nu är tillståndet att vi jobbar med en konkret strategi där vi hela tiden har sneplat på hur den ligger till i förhållande till Europa 2020. Det måste naturligtvis översättas till en terminologi som ligger i linje med vår regionala situation.

Vi har identifierat fyra målområden med ett antal strategier. Alla dessa strategier passar in och bidrar till Europa 2020. Vi försöker hela tiden visa på kopplingarna till de strategiska dokument som vi har tillhands från EU resp. den nationella nivån. När det gäller uppföljningen så har de gamla indikatorerna formulerats för att kunna följas upp bättre och ge en återföring till kommunerna. Hela tiden arbeta så att man kan se ett mönster med koppling till Europa 2020.” (Regiondirektör)

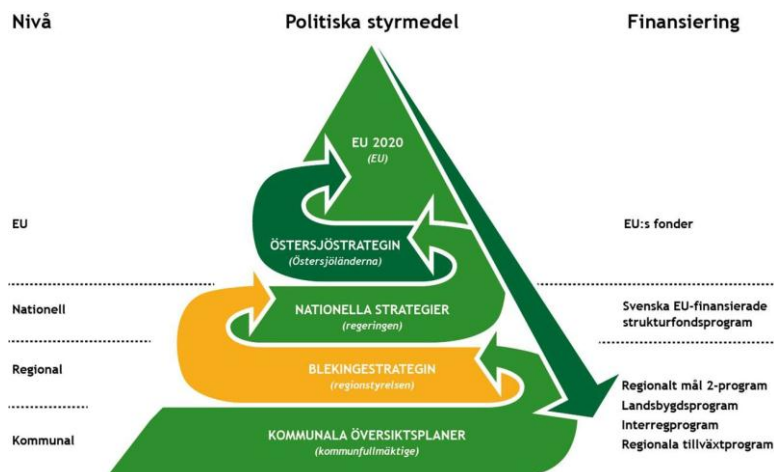
3.2.3 Flernivåperspektiv

Flera har direkt använt ordet flernivåperspektiv i att förklara hur den regionala utvecklingsstrategin har processats fram:

”- Vi har arbetat med ett flernivåperspektiv – det gäller att hela tiden synliggöra Europa 2020 i kombination med våra förutsättningar och de nationella målen. Det är ett dragspelsarbete mellan alla dessa nivåer.” (Regiondirektör)

En beskrivning av flernivåperspektivet framgår av bild 14:1 som representerar Blekingestrategin¹⁵. Den åskådliggör länken mellan lokal, regional, nationell och europeisk strategi för tillväxt.

¹⁵ Källa: Regionförbundet Blekinge, Internet [http://www.regionblekinge.se/region-blekinge-\(svenska\)/det-haer-goer-vi/blekingestrategin.aspx](http://www.regionblekinge.se/region-blekinge-(svenska)/det-haer-goer-vi/blekingestrategin.aspx)

Figur 14:1, Källa: Blekingestrategin

3.2.4 En del regioner organiserade i RUS målområden

Vissa regioner har organiserat sig helt och hållet efter de definierade målområden som framgår med tydlighet i den regionala utvecklingsstrategin. Majoriteten regioner säger att uppföljningen och genomförandet av strategin kommer att formas fr.o.m. 2013. Nu har regionerna formulerat och tydliggjort målen. Nästa steg är att medvetandegöra och ladda den regionala utvecklingsstrategin med aktiviteter.

Några intervjupersoner menar att strategiarbetet är ett ständigt pågående arbete där regionen är mer säker och mognare än förra regionala utvecklingsprogramperioden.

För några regionförbund är nästa steg att politiken ska syna om den regionala utvecklingsstrategin visar en acceptabel värdering av regionens mål

3.2.5 Ingen kommunikationsplan Europa 2020-strategin till medborgarna

Majoriteten svarar Nej på denna fråga (8/13) dvs. att det inte finns en explicit kommunikationsplan för att lyfta Europa 2020-strategin. Resten, (5/13), tolkar in ett halvt Ja på frågan och förtydligar hur kommunikationsarbetet med Europa 2020 ser ut. I dessa fall berättar intervjupersonerna om ett gediget identitetsarbete i regionen och hur bl. a. "Open Space" dagar arrangeras för allmänheten. Några regioner kommer att jobba med öppna seminarier för allmänheten där regionala utvecklingsstrategin presenteras.

För de som tydligt säger Nej, dvs. att det inte finns en specifik kommunikationsplan för Europa 2020 strategin, menar att kommunikationen ska utgå från regionens förutsättningar. Kommunikationsarbetet ska jobba med en terminologi som passar regionens verklighet och vardag.

Flera intervjupersoner uttrycker svårigheten att kommunicera övergripande strategifrågor:

"- Hur man bygger förankringen hos medborgaren är generellt en svår fråga. Att förankra RUS-strategin (där EU-elementen ingår) kommer att ske via ett målgruppssegmenterat arbete. En annan målgrupp är de kommunanställda i skolan äldreomsorgen m.fl. att nå ut med regionala strategin och kommunicera nyttan. Vissa regioner, Örebro bl. a har organiserat en kraftfull organisation för att jobba med intressenterna inom varje målområde. Här hos oss blir ansatsen att jobba med utvalda nyckelområden." (Regiondirektör)

3.2.6 Tuffa utmaningar, fler indikatorer regionalt

Regionerna har genomgående ägnat mycket arbete på att bryta ned indikatorerna på regional nivå. Dock har arbetet utgått från regionens egna förutsättningar. Flera intervjupersoner har uttryckt stora svårigheter med statistikunderlagen då det är svårt att bryta ned de nationella målen på regional nivå. Flera har saknat stöd från den nationella nivån i detta arbete. Några regioner menar att det är lättare att arbeta med statistiken levererad från Bryssel. Andra uttrycker det som att det får räcka med Eurostats statistik. Många regioner efterlyser en stödjande regional jämförande statistik funktion antingen på nationell alternativt SKL nivå.

”- Vi har jobbat mycket med statistikunderlagen. Och det har varit ett svårt arbete eftersom den statistik vi har till förfogande är mycket trubbig. Ska vi jobba med indikatorer så måste det vara en tydlig koppling med verkligheten. Sedan är problemet att statistikframtagningen är trög att få fram. Det är långt mellan aktivitet och resultat och få reda på utfallet – ska vi jobba med genomförande, förändring och utveckling mot uppsatta mål så måste statistikprocessen förbättras.”(Regiondirektör)

”- Vi hade det uppe med SKL, att få hjälp med detta – även på nationell nivå. Den frågan dog ut av någon märklig anledning. Det får bli Eurostatstatistiken som är vägledande.” (Regiondirektör)

”- I den mån vi identifierat tydliga siffror som vi kan förstå oss på har vi jobbat vidare med dessa underlag. Vi utgår från länets verklighet och tycker att vi har goda och tydliga statistikunderlag för sysselsättning och skolavhopp. Med BNP och FoU så är det svårare, tillika inom energiområdet. Problemet är att det är eftersläpning i statistiken vilket undergräver effektiviteten i resultatuppföljningen.”(Internationell samordnare)

Viktigt att notera är att regionen arbetar med fler indikatorer än Europa 2020-strategins indikatorer på nationell nivå. De kompletterande indikatorerna på regional nivå utgår från och mäter regionens situation och förutsättningar.

3.2.7 Fortsatt analysarbete med indikatorerna 2013

På frågan om regionen bryter ned indikatorerna och kopplar dessa till det som regionen kan påverka direkt t. ex organisationsspecifika eller ortsspecifika indikatorer så kommer det arbetet att ske under 2013 för flera regionförbund. Vissa regioner diskuterade frågan tidigt i sin regionala utvecklings- och EU-process och lämnade det eftersom diskussionen hamnade på en detaljnivå istället för att fokusera på målen. Under 2013 fortsätter ett fördjupat analysarbete för flera regioner.

Några regioner är nöjda med det arbete som processats fram och kommer inte att jobba ytterligare med resultatmålen. EU-målen och indikatorerna finns integrerade i RUS menar dessa regioner.

”- Där vi har mandat för det, anser jag. Dock har frågan varit uppe till diskussion men vi har inte satt oss ned och diskuterat det. Vi kommer att ta det vidare.”(Internationell samordnare)

”- Det finns idéer om det, samtidigt ett bekymmer med det. Det finns för lite offentlig statistik kring mjuka områden. Det är svårt med bra statistikunderlag kring levnadsfrågor, inkludering mm. Samtidigt är det en eftersläpning med statistik kring utsläpp och miljömässiga belastningar samt svårt med nedbrytbar statistik.”(Internationell utvecklingsstrateg)

3.3 Vad är mervärdet för regionen att arbeta med Europa 2020-strategin?

3.3.1 Riktmarke och draghjälp för samverkan, mål och ambitioner

”Europa 2020-strategin motionerar alla!”

Ovan nämnda citat sammanfattar alla intervjupersoners svar på frågan om mervärdet för regionen att arbeta med Europa 2020-strategin. Här menar den regionutvecklingsansvarige att kraven höjs med nya metoder och samarbetsmönster och fortsätter;

”- Det gör oss medvetna om omvärlden, vilket är bra.”

Genomgående svarar intervjupersonerna att Europa 2020-strategin är ett riktmarke och referensram som tydliggör vilka verktyg och instrument som regionen har att arbeta med. En regiondirektör menar att Europa 2020 är tydlig och konkretiserad samt att den bidrar i arbetet att processa regionens utvecklingsstrategi. Dessutom är Europa 2020 en draghjälp för att lättare kommunicera sambanden mellan regionen, Sverige och Europa. Den person som ser detta samband får ett bra stöd i strategiarbetet för att etablera samverkan, mål och ambitioner, menar intervjupersonen. Bland några regioner anses EU:s strategidokument vara mer regionsanpassade och lättare att tolka än tillgängliga nationella strategi dokument. Återigen understryker man att Europa 2020 är ett rättesnöre och en referensram.

”Det är ett mervärde som hjälper oss att göra rätt saker i vår verksamhet.”

Några regioner ser inget direkt mervärde utan menar att Europa 2020 verkar indirekt, eftersom den egna regionala strategin redan harmoniserar väl med Europa 2020. I detta sammanhang poängteras att ramverket för flernivåstyrning blir tydligare genom Europa 2020 strategin.

3.4 Vad är framgångsfaktorn & hinder för att genomföra RUS?

3.4.1 Fokusering, regionalt respektive politiskt ledarskap

Förändringskompetens, regionalt respektive politiskt ledarskap, fokusering, prioritering, ägande, målmedvetenhet, delaktighet och engagemang på alla nivåer är några ledord för att nå framgång med den regionala utvecklingsstrategin.

”- Förändringskompetens med utgångspunkt av min regions speciella förutsättningar avseende näringslivssituationen”, säger den RUS-ansvarige och fortsätter;

”- Vi ska gå från ett compensationstänkande till ett möjlighetstänkande.”

Detta resonemang stärks av en annan region med andra förutsättningar som säger att framgångsfaktorn är att vara modig i sitt val, att jobba mer behovsstyrt än pengastyrt. Flera regioner pratar om fokusering och prioritering och förmågan att säga nej till projekt som inte ligger i linje med den regionala strategin. En internationellt ansvarig uttrycker det som att:

”- Vi måste se på våra arbetsuppgifter på ett annat sätt än tidigare. Den praktiska hanteringen och den gemensamma strävan är vår utmaning.”

Det regionala ledarskapet nämns i några sammanhang och att framgångsfaktorn är en tydlig regional politik som driver på, resulterande i en regional kraftsamling och ledning.

– ”Ägandet” säger den internationellt ansvarige och syftar till att länet gör en hel del i det arbetet och fortsätter med förklaringen att;

– ”RUS är till för att fokusera och öka effekten och vi ska dela med oss, hjälpa och kommunicera i förankringsprocessen.”

Delaktighet, legitimitet, förankring genom att t.ex. RUS ansvariga får vara med och ta besluten understryker en regionutvecklingsansvarig.

Engagemang på alla nivåer dvs. att regionen driver processer och tydligt och klart strukturerar det regionala arbetet med koppling till regionala utvecklingsstrategin;

”Att våra tankar och varumärkesarbete vävs in i Europa 2020-strategin och den nationella strategin.” menar Regiondirektören.

Det framgår hos flera intervjupersoner att en framgångsfaktor är att den nationella nivån visar ett stöd och trycker på i vissa frågor;

”- Det visar sig ju att när regeringen trycker på i en fråga så blir det handling.”(Regiondirektör)

Hindret att genomföra RUS är ”orden” menar regiondirektören och fortsätter;

- ”Det är mycket ord som ska kommuniceras och landa i varje medborgares vardag. Sedan är det den ekonomiska osäkerheten i Europa och budgetförhandlingarna som kan påverka sammanhållningen och politiken.”

Flertalet intervjuade hänvisar till de kommande programskrivningarna och genomförandeprocessen Här befaras att den statliga organiseringen av programskrivningarna inte anpassas till systemet av regionala nivåer.

”- Om vi inte når den här samsynen så kommer det fortsatt vara ett arbete i stuprör. Strukturuomvandlingen sker oavsett och om vi inte rustar oss för det kommer vi inte att skapa eller kunna bemöta den. Det är en fråga om attityder och vilja till samverkan – det är att se på saker med nya sätt”(Regionutvecklingsstrateg RUP/RUS)

För några regioner med begränsade bemanningsresurser, finns en oro för hastverk och nöduttryckningar istället för fokus på den regionala utvecklingsstrategin.

Reflektioner & rekommendationer

Det är uppenbart att Europa 2020-strategin är ett operativt verktyg för regionerna. De intervjuade regionförbunden har en positiv attityd till Europa 2020-strategin som ramverk och stöd för den regionala utvecklingsstrategin. Det framkommer tydligt i kartläggningen att alla regionförbund har arbetat aktivt med Europa 2020-strategin från det att den presenterades 2010. En intressant iakttagelse är att den inte betraktas som en pålaga eller extra utanpåverk. Den är mer ett stöd och ramverk för den regionala utvecklingsstrategin. I allmänhet är den integrerad in i den regionala verksamheten. En målstyrd strategi bidrar till ett effektivt arbetssätt vilket underlättar för regionerna att ta den på allvar, dvs. den passar in i regionens vardagsarbete där både påverkan och resultat är tydligt. Ju närmare den operativa verksamheten desto enklare är det att koppla Europa 2020-strategin till regionens verksamhet. Det resonemanget stöds av hur respondenterna svarat på frågan om de europeiska målen är realistiska. När frågan om realistiska mål syftade på Sverige och regionens egna mål desto säkrare uttalade sig intervjupersonen. ”-Jag vet vad vi gör i min region och i Sverige.”

Den inslagna vägen att arbeta med en kvantifierad och målstyrd strategi förefaller framgångsrik. Genomgående har regionerna arbetat intensivt med Europa 2020-strategin och attityden är generellt positiv. Europa 2020 ses som ett stöd och den integreras väl in i regionernas verksamhet. Å andra sidan kan man säga att de regionala utvecklingsstrategierna har mejslats fram från de regionala utgångspunkterna varav flernivåperspektivet är ett exempel. Den som både ser, förstår och inte minst själv upprätthåller flernivåperspektivet får samtidigt en bra förståelse av Europa 2020, menar flera intervjupersoner i regionerna.

Europa 2020-strategin har gjort genomslag och medfört ett hårt och aktivt processande på regional nivå. Flera regionförbund som har gjort djupdykningar i statistiken menar att det stundtals har varit svårt att förstå hur arbetsprocessen ska se ut för att bryta ned de nationella målen på regional basis. Några regionförbund har haft ett stort stöd i Regionkommitténs expertis när det gäller att ta fram statistikunderlag på regional och lokal nivå.

När regionen har kommit till insikt om att det inte finns så mycket stöd och statistikhjälp från den nationella nivån har regionen konstaterat att ”så här är det bara - vi gör det bästa av statistikunderlaget, på vårt sätt”. Gällande arbetet för att nå Europa 2020-strategins mål så efterfrågar majoriteten av de intervjuade någon form av regionala statistikjämförelser liknande SKL:s Öppna jämförelser.

Huruvida Europa 2020 kommer att vara en motor för tillväxt avgörs av faktorer som regionen endast till viss del kan råda över. Således har regionen noga förberett sig med problemformulering, analys och åtgärder. Däremot finns det omvärldsfaktorer som inte går att påverka och som definitivt har betydelse för regionen. En genomarbetad strategi som är förankrad i verksamheten ger ökad förmåga till proaktivitet, vilket resulterar i att regionen kan anpassa sig snabbare till skiftningar i omvärlden.

Den regionala utvecklingsstrategin måste också förankras på den kommunala nivån och inte minst bland samhällsmedborgarna. Strategin har grundligt bearbetats av tjänstemännen, men det är viktigt att den godtas bland politiker och samhälle. Här framkommer det med tydlighet att det är dels det regionala, dels det lokalpolitiska ledarskapet som är avgörande för framgången. Uthållighet, förändringskompetens, fokusering och mod att säga nej, är några framgångsfaktorer för regionala utvecklingsstrategin bland regionerna.

När det gäller EU-projekt menar flera intervjupersoner att projekten värderas ur regionala utvecklingsstrategins behov. Regionerna prioriterar enbart projekt som har bäring och ger mervärde till den regionala utvecklingen.

De påtagliga ledorden som understryker mervärde är; hävstång, draghjälp, referensram, riktmärke och att Europa 2020-strategin ger tydlig flernivåstyrning.

En reflektion jag gjort utifrån intervjuerna är värdet av mätbara indikatorer. De flesta intervjuade regionförbund kommer att processa dessa mer under 2013. Flera regioner har inte kvantifierat dessa helt och hållet utan indikatorerna är beskrivande i den regionala utvecklingsstrategin. För att utveckla mätbara indikatorer önskar regionerna en dialog med den nationella nivån om lokala och regionala mål och indikatorer med utgångspunkt i de svenska nationella Europa 2020-målen. Det är av största vikt att regionerna kan mäta och följa upp resultat. Här är värdet av mätbara indikatorer högt. Utan dessa kan följden bli att Europa 2020-strategin förlorar verkningsgrad.

Det finns en stor medvetenhet bland regionerna om att det pågår en strukturomvandling innebärande förändrade arbetssätt. När nationella nivån sätter mål som föranleder förändring så bör det innebära rätt tilldelning av resurser menar några regioner. Europa 2020-strategins mål är orealistiska på såväl nationell som regional nivå om resurserna inte ligger i linje med regionens ambition att leva upp till målen.

Som framgår i kartläggningen, är bl.a. ett tydligt och starkt politiskt ledarskap på regional och lokal nivå en framgångsfaktor för att den regionala utvecklingsstrategin ska lyckas, vilket också bör gälla på nationell nivå. Den nationella nivån uppfattas ibland som att inte prioritera tillräcklig tid för att svara på regionala och lokala frågor som adresseras till nationella nivån. Ett exempel är den genomförda konferensen¹⁶ i Stockholm i november 2012, där dialogen mellan den nationella, regionala och lokala nivån blev kortare än planerat. De intresserade deltagarna upplevde en förkortad frågestund och dialog med nationella nivån. Syftet med konferensen var att politiker från den lokala och regionala nivån skulle få en möjlighet till dialog med den nationella nivån, men den uteblev till stor del. En reflektion är att riskerna med ett otydligt nationellt ledarskap leder till att Europa 2020-strategin kan uppfattas som och få

¹⁶ Källa: SKLs hemsida

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/eu/seminarier_och_konferenser/europa-2020-konferens-22-nov-2012, 2013-01-30

karaktären av ett visionsdokument utan realistisk förankring. Då är vi tillbaka till den situation man upplevde med Lissabonstrategin; en tillväxtstrategi utan förankring på regional och lokal nivå. Det finns idag trots allt en tro bland de intervjuade regionförbunden på Europa 2020-strategin.

Resultatet av kartläggningen ”Europa 2020-strategins regionala förankring” utmynnar i ett par rekommendationer till den nationella nivån samt SKL;

- Till nationella nivån– utveckla stödet till den lokala och regionala nivån för att utveckla bättre statistikunderlag som hjälp i regionernas uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin. Vidare att stödja och agera kring regionens önskan om en utökad dialog och samordning i bl.a. den stundande partnerskapsöverenskommelsen.
- Till SKL – fortsätt på den inslagna goda vägen med konstruktiva dialogmöten. Utvärdera möjligheten att ta fram en regional jämförande statistikfunktion i likhet med t.ex. Öppna jämförelser¹⁷.

¹⁷ http://www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajokforelser

Referenser

OTRYCKTA REFERENSER

SKL, Sveriges Kommuner och landsting, PM, partnerskapsöverenskommelsen 2012-11-12

TRYCKTA REFERENSER

Regeringskansliet, Statsrådsberedningen, Sveriges nationella reformprogram 2012

Regionkommittén, ”Regionkommitténs vitbok om flernivåstyre”, CONST-IV-020

SKL i samarbete med Nyberg Linda, statsvetare Lunds Universitet, ”EU i lokalpolitiken”- En undersökning av dagordningar från kommuner, landsting och regioner, 2010, ISBN 978-91-7164-566-1

Sveriges Kommuner och landsting, SKLs skrift, ”Regioner runt hörnet”, 2010, ISBN 978-91-7164-562-3

SKLs skrift, Regionkommittén- ”Kommuners och regioners röst i EU”

INTERNETKÄLLOR

Blekingestrategin

[http://www.regionblekinge.se/region-blekinge-\(svenska\)/det-haer-goer-vi/blekingestrategin.aspx](http://www.regionblekinge.se/region-blekinge-(svenska)/det-haer-goer-vi/blekingestrategin.aspx), 2012-12-17

Den nationella innovationsstrategin

Förordning 2007:13, Det regionala tillväxtarbete och arbetet med en nationell innovationsstrategi

<http://www.regeringen.se/sb/d/14440/a/161379>, 2012-12-11

EU Kommissionen, Europa 2020 - EU:s strategi för tillväxt

http://ec.europa.eu/europe2020/index_sv.htm, 2012-12-11

EU Kommissionen, Lissabonstrategin

http://ec.europa.eu/sverige/news/topics/euissues/news_date_785_sv.htm, 2012-12-11

EU Kommissionen, NRP

NRP, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_sweden_en.pdf, 2012-12-19

EU Kommissionen, Europa 2020 mål

http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/targets_sv.pdf,
http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_sv.htm

Förordning (2003:595) om regionalt utvecklingsarbete

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20030595.HTM>, 2012-12-11

Förordning (2007:713) om regionalt tillväxtarbete

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Forordning-2007713-om-regio_sfs-2007-713/, 2012-12-11

Lagen om samverkansorgan

<https://lagen.nu/2002:34>, 2012-12-11

Regeringen, Förordningar inom den regionala tillväxtpolitiken,

<http://www.regeringen.se/sb/d/9724/a/91349>, 2012-12-11

Regionkommitténs vitbok om flernivåstyre

<http://cor.europa.eu/sv/>, 2012-12-11

Regionkommittén

www.cor.europa.eu, 2012-12-11

Regionalt utvecklingsprogram, Värmland växer

http://www.regionvarmland.se/varmland_vaxer, 2012-12-11

Regeringens mål och inriktning för den regionala tillväxtpolitiken

<http://regeringen.se/sb/d/2498/a/91394>, 2012-12-09

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, länk till samtliga regionförbund

<http://www.skl.se/sok?query=regionf%c3%b6rbund>, 2012-12-09

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/demos/samhallsorganisation/regionfragan/fragor-och-svar-om-regionfragan, 2012-12-17

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, Konferens ”Verktyger ut ur krisen”

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/eu/seminarier_och_konferenser/europa-2020-konferens-22-nov-2012, 2013-01-30

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, Öppna jämförelser

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajokforelser, 2013-02-06

Utredningen om den statliga regionala utredningen Fi 2009:07

<http://www.sou.gov.se/regional/pdf/KSO.pdf>, 2012-12-19

Europa 2020-strategins regionala förankring

Upplysningar om innehållet
SKL, Karin Flordal, karin.flordal@skl.se,
Christina Hansen, hansenmarknadsanalys@comhem.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, Februari 2013

Beställ eller ladda ner på www.skl.se/publikationer.